

اقتصاد خوشبختی

معاونت بررسی های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

تهیه و تنظیم:

شراره کامرانی

معاونت بررسی های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

موضوع این گزارش، الزامات موضوع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران نیست.

مرداد ۱۴۰۳

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

Abstract

Recently, the "happiness economy" has achieved a suitable position in policy making processes in most of countries in the world. According to economic approach, economic conditions and income growth are known as the main factors in explaining happiness, which have lasting and stable effects on societies happiness. Based on this view, social vitality can be analyzed at the micro level with the income of individuals and at the macro level with the gross national product and economic development.

Next to those with GDP per capita features, the "happiness economy" and GNH per capita are very important topic. Because joy and happiness, which is associated with satisfaction and satisfaction, can play an important role in improving the society and its growth.

Along with criterias such as "gross domestic product per capita", which is a well-known criteria to compare the standard of living among different nations by monitoring the conditions in countries, today, the discussion of "happiness economy" has considered a very important issue; because joy and happiness, which is associated with satisfaction and to be pleased, can play an important role for improving the society and its growth.

Experts in the field of happiness economy, in the form of surveys and attitude measurement, directly ask people to rate their perceived happiness or to indicate how much they might be willing to pay or accept for things that do not have a fixed market price.

generally, the people of the world are experiencing different levels of happiness in different places, and various social, political, economic and cultural variables have an effect on the happiness of people all over the world.

Happiness in Iran is under the world average rate, and of course, there is not much fluctuation in its trend in different years. The people of the Middle East are also not very happy despite having significant reserves of natural and social wealth such as diverse ethnic groups, and other social factors such as the impact of political institutions on the society have caused a decrease in happiness among the people of this region.

It seems that the implementation of distribution, support and provision of social security and wealth distribution programs in the society by governments inclined to socialist policies will increase public satisfaction in different parts of the world.

The results of the IPSOS global happiness report also show that happiness has decreased slightly every year in the world. Although happiness is higher than during the peak of the "Covid" epidemic, it is lower than in the early 2010s. The biggest decrease in happiness was reported in

Turkey, which shows a 30% decrease compared to 2011; While Spain had the highest increase (7%) during this period. In 2024, the Netherlands is the country where happiness is the highest, and 85% described themselves as happy; This is while at the other end of the scale, Hungary and South Korea (48%) have the least happy. Family and friends are the aspects of people's lives that have caused the most satisfaction, and the politics and economy of the countries as well as the personal financial situation of the people are the areas where the lowest level of satisfaction has been assigned to these components. Younger people are less likely to say that they have control on their lives than older people. 76% of Baby Boomers feel have control on their lives, compared to only 65% of Generation Z. Gen Z are also likely to be less satisfied with their mental health than other generations.

چکیده

«اقتصاد شادی» در سال‌های اخیر جایگاه مهمی را در معادلات سیاست‌گذاری در بیشتر کشورهای جهان پیدا کرده است. طبق رویکرد اقتصادی، شرایط مادی و رشد درآمد به‌عنوان عامل اصلی در تبیین نشاط شناخته می‌شود که آثار بادوام و باثباتی بر شادمانی دارد. طبق این نگاه، نشاط اجتماعی را در سطح خرد می‌توان با میزان درآمد افراد و در سطح کلان با تولید ناخالص ملی و توسعه اقتصادی تحلیل کرد.

در کنار معیارهایی مانند «تولید ناخالص داخلی سرانه» که معیاری شناخته شده برای مقایسه استاندارد زندگی در بین ملل مختلف با نظارت بر شرایط در کشورها است، امروزه بحث «اقتصاد خوشبختی» و شاخص شادی ناخالص ملی (GNP) موضوع بسیار مهمی تلقی می‌گردد؛ چراکه شادی و نشاط که با خرسندی و رضایت همراه است، می‌تواند نقش مهمی در ارتقاء جامعه و رشد آن داشته باشد. متخصصین اقتصاد شادی یا خوشبختی در قالب نگرش سنجی و نظرسنجی مستقیماً از مردم می‌خواهند شادی دریافتی خود را رتبه‌بندی کرده یا امتیاز دهند یا نشان دهند که ممکن است برای چیزهایی که قیمت‌های مشخصی در بازار ندارند، چقدر مایل به پرداخت یا پذیرش هزینه هستند.

به طور کل مردم جهان در نقاط مختلف در حال تجربه سطوح مختلفی از شادی هستند و متغیرهای متنوع اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بر شادی مردم در سراسر جهان اثرگذار هستند.

شادی در ایران زیر نرخ متوسط جهانی قرار دارد و البته در سال‌های مختلف، نوسان زیادی در روند آن مشاهده نمی‌شود. مردم خاورمیانه نیز به رغم داشتن ذخائر قابل توجه ثروت‌های طبیعی و اجتماعی مانند گروه‌های قومیتی متنوع، چندان شاد و خوشنود نیستند و عوامل دیگر اجتماعی مانند تاثیر نهاد سیاست بر جامعه، موجب نقصان شادی در بین مردم این منطقه شده است.

به نظر می‌رسد اعمال برنامه‌های توزیعی، حمایتی و تامین رفاه اجتماعی و توزیع ثروت در جامعه به‌وسیله دولت‌های متمایل به سیاست‌های سوسیالیستی، موجبات افزایش رضایت عمومی در نقاط مختلف جهان را فراهم کرده است.

نتایج گزارش شادی جهانی Ipsos¹ نیز نشان می‌دهد شادی هر سال اندکی در جهان کاهش یافته است. اگرچه شادی بالاتر از زمان اوج همه‌گیری «کووید» است، اما کمتر از اوایل دهه ۲۰۱۰ هست. بیشترین کاهش در شادی در کشور ترکیه گزارش شده که نرخ مربوط نسبت به سال ۲۰۱۱، ۳۰٪ کاهش را نشان می‌دهد؛ در حالی که اسپانیا در این مدت بیشترین افزایش (۷٪) را داشته است. در سال ۲۰۲۴، هلند کشوری است که شادی بالاترین میزان را در آن دارد و ۸۵ درصد خود را شاد توصیف کرده‌اند؛ این در حالی است که در انتهای دیگر مقیاس، مجارستان و کره جنوبی (۴۸ درصد) کمترین خوشحالی را دارند. خانواده و دوستان جنبه‌هایی از زندگی افراد هستند که موجب بیشترین رضایت افراد بوده‌اند و سیاست و اقتصاد کشورها و همچنین وضعیت مالی شخصی مردم، زمینه‌هایی است که کمترین میزان رضایت به این مولفه‌ها اختصاص داشته است. افراد جوان‌تر نسبت به افراد مسن کمتر احتمال دارد بگویند که کنترل زندگی خود را در دست دارند. ۷۶ درصد از بیبی بومرها احساس می‌کنند بر زندگی خود کنترل دارند، در حالی که تنها ۶۵ درصد از نسل Z چنین حسی دارند. ژنرال‌های Z نیز نسبت به نسل‌های دیگر به احتمال زیاد کمتر از سلامت روان خود راضی هستند.

¹ با توجه به نسبی بودن مفهوم نشاط و شادی، نباید آن را صرفاً به عوامل اقتصادی تقلیل داد؛ گرچه عوامل اقتصادی به دلیل تاثیر بر سایر عوامل، بسیار پیچیده و مهم هستند.

فهرست مطالب

۷مقدمه
۹اقتصاد شادی چیست؟
۱۱مطالعات پیشین
۱۳شادی در خاورمیانه
۱۵شادی در ایران
۱۶شادکامی جهانی ۲۰۲۴ (پیمایش از ۳۰ کشور)
۲۳یافته های کلیدی گزارش شادی جهانی Ipsos

مقدمه

یکی از چالش‌های فراروی انسان در دنیای امروز، احساس بهزیستی و شادمانی است؛ چراکه با وجود پیشرفت‌های چشمگیر در فن‌آوری و تأمین آسایش، احساس شادمانی انسان افزایش نیافته است (گاتری، ۲۰۰۸). آرمان «زندگی خوب» یا «خوشبختی» برای قرن‌های طولانی موضوع جدل فیلسوفان بوده‌است و فیلسوفان بسیاری بر نقش «خرد» به عنوان کلید «سعادت» زندگی بشری تأکید داشته‌اند، اما امروزه با توجه به «فردگرایی نهادین» جوامع، این موضوع که دوره زندگی هر انسان به شادی سپری شود، بیش از آن که یک موضوع فلسفی به حساب آید، یک حق طبیعی و خواسته‌ای مشروع تلقی می‌گردد که به صورت پیوسته بر جدیت مطالبه آن توسط مردم افزوده می‌شود.

شادمانی به‌عنوان یکی از احساسات ریشه‌ای مثبت، نقش تعیین‌کننده‌ای در تأمین سلامت فرد و جامعه دارد. شادمانی همواره با خرسندی، خوش‌بینی و امید و اعتماد همراه است و از این رو می‌تواند به‌عنوان یک کاتالیزور، نقش تسریع‌کننده‌ای در فرایند توسعه جامعه داشته باشد. اینگلههارت (۱۳۷۳) در این زمینه اظهار می‌دارد که سطح پایین رضایت از زندگی و احساس خوشبختی، به گرایش‌های منفی نسبت به کل جامعه منجر و دوره‌های طولانی برآورده‌نشده آرزوها و انتظارات، موجب ظهور نگرش‌های بدبینانه‌ای می‌شود که این بدبینی از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.

موضوعات خوشبختی و شادی مردم را از منظر علوم مختلف از جمله روانشناسی و جامعه‌شناسی می‌توان تحلیل کرد. در بعد روانشناختی، شادی و نشاط از قضاوت و ارزیابی فرد درباره کلیت زندگی خود نشأت می‌گیرد. استرلین (۲۰۰۳) سعی در ترکیب تئوری‌های اقتصادی و روان‌شناختی کرده و اظهار می‌کند شادمانی کلی فرد به فاصله کم بین آرزوها و سطح دستیابی در هر کدام از حوزه‌های زندگی (درآمد، زندگی خانوادگی، شغل و...) و همچنین اهمیت نسبی هر حوزه به لحاظ کارکرد مطلوبی که برای فرد دارد وابسته می‌باشد. اما از دیدگاه جامعه‌شناختی، شادی پدیده و امری اجتماعی است و ریشه‌های نشاط فرد را باید در مناسبات اجتماعی، تجربه‌زیسته افراد، نظام قدرت، بافت تاریخی و فرهنگی و نیز ارزش‌های جامعه جستجو کرد (بارترام، ۲۰۱۱). یکی از مهمترین نظریات جامعه‌شناختی خوشبختی، نظریه‌ای است که شادی و خرسندی کنشگران فردی را در شبکه مبادلات بین نظام جامعه‌ای و نظام شخصیت جست‌وجو کرده و با بهره‌گیری از چارچوب مفهومی چندبعدی که از انسان، شخصیت و جامعه در اختیار می‌گذارد، کم‌وکیف شادمانی افراد را مرتبط با احساس رضایت و خشنودی آن‌ها از حوزه‌های چهارگانه در سطوح فردی و جامعه‌ای می‌داند (چلبی، ۱۳۸۳: ۵۹). این نظریه توضیح می‌دهد منبع تأمین علقه‌های چهارگانه انسان (مادی، امنیتی، ارتباطی و شناختی) در ارتباط تنگاتنگ با امر اجتماعی و به عبارتی حوزه‌های چهارگانه نظام جامعه‌ای است. طبق این دیدگاه چنانچه هر کدام از چهار نظام اصلی جامعه بتواند پاسخگوی مؤثر علایق افضل (معیشتی، امنیتی، معاشرتی و شناختی) فرد و جامعه باشد، در این صورت هر کدام می‌توانند موجبات نوعی «احساس مثبت» که هر یک به نوبه خود زمینه‌ساز شادمانی افراد است را فراهم نمایند؛ به این معنا که مثلاً کارکرد صحیح حوزه اقتصادی به تولید احساس بهبودی

و آسایش فرد منجر می‌شود. همین‌طور حوزه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هر کدام به ترتیب منشأ بروز احساس عدالت و امنیت، احساس همبستگی اجتماعی و احساس عزت و احترام در ذهن افراد می‌شوند (همان به نقل از چلپی و موسوی، ۱۳۸۷).

در کنار دیدگاه‌های روان‌شناختی و جامعه‌شناختی، دیدگاه اقتصادی نسبت به پدیده شادی و نشاط اجتماعی از جمله مهمترین دیدگاه‌هایی است که در دهه‌های اخیر بر اهمیت روزافزون آن تاکید می‌شود. «اقتصاد شادی» در سال‌های اخیر جایگاه مهمی را در معادلات سیاست‌گذاری در بیشتر کشورهای جهان پیدا کرده است. طبق رویکرد اقتصادی، شرایط مادی و رشد درآمد به‌عنوان عامل اصلی در تبیین نشاط شناخته می‌شود که آثار بادوام و باثباتی بر شادمانی دارد. طبق این نگاه، نشاط اجتماعی را در سطح خرد می‌توان با میزان درآمد افراد و در سطح کلان با تولید ناخالص ملی و توسعه اقتصادی تحلیل کرد (استرلین، ۲۰۰۳؛ به نقل از پورطالب و همکاران، ۱۴۰۱).

بر همین پایه، اکنون در جهان بیش از ده سال از انتشار اولین گزارش «شادی جهانی» و دقیقاً ده سال از تصویب قطعنامه ۲۸۱/۶۶ مجمع عمومی سازمان ملل می‌گذرد که ۲۰ مارس هر سال را به عنوان «روز جهانی شادی» اعلام کرده‌است. از آن زمان، مردم بیشتر و بیشتر به این باور رسیده‌اند که موفقیت کشورها باید بر اساس شادی مردم ارزیابی شود و این باور به این معناست که اکنون «شادی ملی» می‌تواند به یک «هدف عملیاتی» برای دولت‌ها تبدیل شود. سابقه اشاره صریح و مدون به وظیفه دولت در تامین شادی مردم را می‌توان در کشور بوتان ردیابی کرد؛ گفته می‌شود اولین کد قانونی پادشاهی بوتان که در سال ۱۷۲۹ نوشته شد، بیان داشت اگر دولت نتواند برای مردم خود شادی ایجاد کند، هیچ هدفی برای دولت وجود ندارد^۲ (اقتصاد آنلاین، ۱۴۰۲).

بی‌شک هنگامی که شادی به عنوان «هدف دولت» پذیرفته شود، این امر تأثیرات عمیق دیگری بر رویه‌های نهادی دارد. هرچند در ارزیابی جوامع یا سیاست‌ها نباید صرفاً به میانگین شادی توجه شود؛ برعکس باید به موضوعاتی مانند «ناخرسندی» یا «نارضایتی» به عنوان مقیاس‌های با درجه اهمیت فراوان توجه گردد و دولت‌ها با نگاهی پایدار و با تکیه بر ابعاد سیاست‌های رفاهی و زیست محیطی باید در جهت نزول این شاخص برنامه‌ریزی کنند تا نسبت به کاهش بدبختی و افزایش خوشبختی نسل‌های آینده اطمینان حاصل شود. البته در این میان سلامت، به ویژه سلامت روان، مانند کیفیت کار، زندگی خانوادگی و اجتماعی، اولویت بیشتری دارد که نباید از این اولویت‌ها غفلت شود و لازم است سیاست‌های دولت‌ها در برابر هزینه‌هایی که در این خصوص انجام می‌شود، مورد ارزیابی قرار گیرد.

^۲ با توجه به نسبی بودن مفهوم نشاط و شادی، نباید آن را صرفاً به عوامل اقتصادی تقلیل داد؛ گرچه عوامل اقتصادی به دلیل تاثیر بر سایر عوامل، بسیار پیچیده و مهم هستند.

به این ترتیب در کنار معیارهایی مانند «تولید ناخالص داخلی سرانه» که معیاری شناخته شده برای مقایسه استاندارد زندگی در بین ملل مختلف با نظارت بر شرایط در کشورها است، امروزه بحث «اقتصاد خوشبختی» موضوع بسیار مهمی تلقی می‌گردد؛ چراکه شادی و نشاط که با خرسندی و رضایت همراه است، می‌تواند نقش مهمی در ارتقاء جامعه و رشد آن داشته باشد و حتی امروزه ثابت شده است ارتباط مستقیمی بین شادی کارکنان و بهره‌وری سازمان‌ها وجود دارد که این امر موجب گردیده سازمان‌ها جهت دستیابی به بهره‌وری بیشتر، اقداماتی را جهت شادی کارکنان خود انجام دهند (شهریاری و همکاران، ۱۴۰۱).

اصولاً از دهه ۱۹۵۰ همزمان با شکست ایده «رشد اقتصادی»، معیارهای سنجش عملکرد اقتصادی از مولفه‌های پولی به مولفه‌های غیرپولی و به طور کل از افزایش درآمد سرانه به رشد فراگیر، از تولید ناخالص داخلی به توسعه انسانی، پایداری محیط زیست، برابری جنسیتی، آزادی و توانمندسازی، کاهش فقر، برابری فرصت‌ها و به تازگی به خوشبختی و خوشنود بودن از زندگی تغییر یافت و از سال ۲۰۰۰ میلادی یکی از شاخص‌های تعیین سطح توسعه‌یافتگی کشورها، متغیر نشاط و شادکامی محسوب می‌شود. براساس این دیدگاه اگر افراد جامعه‌ای احساس نشاط و شادی نداشته باشند جامعه (به‌ویژه از نظر اجتماعی) توسعه نخواهد یافت (داینر و سلیگمن، ۲۰۰۲ به نقل از شریف‌زاده و همکاران، ۲۰۱۷).

اقتصاد خوشبختی یک بحث میان‌رشته‌ای (اقتصاد- اجتماعی- روانشناختی) است و با استفاده ترکیبی از دیدگاه‌های هر سه رشته، به ارزیابی «رفاه ذهنی» مردم می‌پردازد. براساس یافته‌های پژوهشگران این حوزه، افزایش درآمد تا یک حد و آستانه معین، منجر به افزایش خوشبختی فرد می‌شود، اما فراتر از سطحی معین، افزایش بیشتر درآمد به سطوح بالاتر خوشبختی منجر نمی‌شود. این یافته مهر تأییدی بر اثر عوامل غیرپولی بر احساس شادی و خوشبختی مردم است اما به طور کلی، اقتصاد خوشبختی یا اقتصاد رفاه، از اقتصادی سخن می‌گوید که برای خدمت به مردم و کره زمین طراحی شده است، نه برعکس. این دیدگاه به جای آن که رشد اقتصادی را به خودی خود یک هدف تلقی کند و آن را به هر قیمتی دنبال کند، نیازهای انسانی و سیاره‌ای مردم را در مرکز فعالیت‌های خود قرار می‌دهد و تضمین می‌کند که همه این نیازها به طور یکسان برآورده می‌شوند.

اقتصاد شادی چیست؟

اقتصاد شادی شامل مطالعات رسمی دانشگاهی در مورد رابطه بین رضایت فردی و مسائل اقتصادی مانند اشتغال و ثروت است. ابزارهای اصلی مورد استفاده در این نوع پژوهش‌ها، پیمایش و بررسی شاخص‌هایی است که آن‌چه اقتصادهای مختلف به مردم کشورها ارائه کرده‌اند را ردیابی می‌کنند.

در جایی که اقتصاد استاندارد به اندازه‌گیری درآمد و مصرف یا سایر رفتارهای مشاهده‌شده برای نشان دادن مفهوم بی‌اندازه مطلوبیت یا ارضای خواسته‌ها و نیازهای مادی متکی است، اقتصاد شادی با استفاده از تجزیه و تحلیل‌های «اقتصاد سنجی»

و از نظرسنجی‌ها و نگرش‌سنجی‌ها برای آشکار کردن سطح رضایت مردم استفاده و کشف می‌کند کدام عوامل ممکن است رفاه و کیفیت زندگی انسان را افزایش یا کاهش دهند.

کیفیت زندگی معیاری بسیار ذهنی است که به عوامل مختلفی مربوط است. عواملی که در کیفیت زندگی نقش دارند با توجه به ترجیحات شخصی متفاوت است، اما اغلب شامل امنیت مالی و همچنین رضایت شغلی، زندگی خانوادگی، ارتباطات اجتماعی، سلامت و ایمنی است. اقتصاد شادی که شاخه نسبتاً جدیدی از تحقیقات است، موارد مذکور را در دستور بررسی قرار می‌دهد. جریان اصلی اقتصاد مدت‌هاست بر مفهوم مطلوبیت - لذتی که مردم از ارضای خواسته‌ها و نیازها تجربه می‌کنند - تکیه کرده است. با این حال، از آن جایی که تجربه ذهنی و درونی شادی، یا احساس ناراحتی را نمی‌توان مستقیماً توسط یک ناظر خارجی مشاهده یا اندازه‌گیری کرد، اقتصاددانان برای آشکار کردن آنچه مفید است، بر مشاهده اعمال افراد تکیه می‌کنند.

برای اندازه‌گیری این مطلوبیت، اقتصاددانان مولفه‌های قابل مشاهده مانند قیمت‌های بازار و پول را مورد نظر قرار می‌دهند تا نشان دهند مردم چقدر از کالاها یا فعالیت‌های اقتصادی مختلف مطلوبیت تجربه می‌کنند. ایده اصلی این است که اندازه‌گیری مقدار پولی که مردم مایل به پرداخت یا پذیرش برای کالاها و خدمات مختلف در یک بازار هستند، میزان مطلوبیتی که انتظار دارند از آن چیزها دریافت کنند را نشان می‌دهد. این امر همچنین به این معنی است که اقتصاددانان اغلب از شاخص‌هایی مانند درآمد یا مصرف کل افراد برای نشان دادن مطلوبیت کل آن‌ها استفاده می‌کنند.

اقتصاد شادی اما تلاشی است برای غلبه بر کاستی‌های خاص این رویکرد سنتی با تلاش برای اندازه‌گیری مطلوبیت یا شادکامی به صورت مستقیم‌تر. یکی از کاستی‌های عمده تئوری مطلوبیت سنتی این است که چون بر قیمت‌ها، مقادیر و درآمدهای مشاهده‌شده در بازار متکی است، نمی‌تواند لذت یا رنجی را که مردم از کالاها، خدمات، فعالیت‌ها یا امکاناتی که خارج از بازار اتفاق می‌افتد دریافت می‌کنند، توضیح دهد.

این امر به آن معناست که اندازه‌گیری تأثیر هر چیزی که در بازار قابل معامله نیست یا نمی‌شود بر خوشبختی انسان، در بهترین حالت دشوار یا غیرممکن خواهد بود. همچنین اقتصاد سنتی فرض می‌کند که قیمت‌ها و مقادیر مشاهده‌شده بازار، ارزش کامل آن کالاها و خدماتی را که در بازارها معامله می‌شوند را در بر می‌گیرد، که ممکن است همیشه این‌طور نباشد. کسانی که اقتصاد شادی را مطالعه می‌کنند، استدلال می‌کنند بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی، فراتر از حوزه‌های معمولی مطالعات اقتصادی مانند درآمد و ثروت، ضروری است.

اقتصاد شادی در قالب نگرش‌سنجی و نظرسنجی مستقیماً از مردم می‌خواهد شادی دریافتی خود را رتبه‌بندی کرده یا امتیاز دهند یا نشان دهند که ممکن است برای چیزهایی که قیمت‌های مشخصی در بازار ندارند، چقدر مایل به پرداخت یا پذیرش هزینه هستند. شاخص شادکامی که برای سنجش میزان شادی و رضایت مردم از زندگی مورد استفاده قرار می‌گیرد، از مقیاس

«نردبان کانتریل»^۳ برای امتیاز بندی وضعیت عمومی زندگی بر اساس نظرسنجی موسسه «گالوپ» استفاده می‌کند که نمونه‌ای یکصد هزار نفری از یکصد و پنجاه کشور را مورد بررسی قرار می‌دهد. پژوهشگران این رشته شاخص‌هایی را برای ردیابی کیفیت زندگی در کشورهای مختلف، با تمرکز بر عواملی مانند دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی، امید به زندگی، سطح سواد، آزادی سیاسی، تولید ناخالص داخلی سرانه (GDP)^۴، هزینه زندگی، حمایت اجتماعی و آلودگی تجزیه و تحلیل می‌کنند.

هدف شاخص متداول شادی ناخالص ملی (GNH) ردیابی رفاه افرادی است که در کشورهای مختلف جهان زندگی می‌کنند. بر اساس گزارش جهانی شادکامی ۲۰۲۳، شادترین کشورها عبارتند از: فنلاند- دانمارک- ایسلند- اسرائیل- هلند- سوئد- نروژ- سوئیس- لوکزامبورگ- نیوزلند^۵.

مطالعات پیشین

شادی بر ابعاد مختلف یک جامعه تاثیر دارد. این تاثیرات تا عمیق‌ترین لایه‌های جامعه نفوذ می‌کنند. همزمان، موضوع شادی از ساختارهای متنوع جامعه از جمله سیاست، فرهنگ و اقتصاد به گونه‌های مستقیم و غیرمستقیم تاثیر می‌پذیرد. یکی از مهمترین ساحات تاثیرگذاری و تاثیرپذیری شادی جوامع، ساحت «اقتصاد» است که در سطح کلان و خرد بر میزان و کیفیت شادی مردم تاثیرگذار است. از همین رو و به موازات افزایش اهمیت شادی در سیاستگذاری‌های کشورهای، در مورد اقتصاد شادی و تاثیر عوامل درآمدی و غیر درآمدی بر شادی، تحقیقات مفصلی خصوصا در کشورهای توسعه یافته انجام شده است و به طور کلی مطالعات پیشین فراوانی بر تاثیر وضعیت اقتصاد کشورها بر شادی مردم تاکید دارند. از مطالعات ارائه شده می‌توان این‌گونه استنباط کرد شرایط خرد و کلان اقتصادی در قالب درآمد، بیکاری، تورم و ... بر شادی مردم تاثیر می‌گذارند و اصولاً «شادی» و «مسائل اقتصادی» تاثیراتی دوسویه بر یکدیگر دارند؛ به نحوی که شادی بر توسعه اقتصادی کشورها به شیوه‌های مختلف تاثیر دارد و همزمان توسعه و بهبود اقتصاد نیز می‌تواند بر شادی و نشاط جامعه و مردم تاثیرگذار باشد یا به آن منجر گردد. در نمونه‌های مطالعه شده در کنار عوامل اقتصادی، بر نقش عوامل اجتماعی و بهبود کیفیت حکمرانی در شادی نیز تاکید و حتی شواهدی از افزایش قانونگرایی و تمایل مردم به پرداخت مالیات در اثر افزایش سطح شادی در جامعه ارائه شده است. خلاصه برخی از مطالعات مربوط به شرح زیر ذکر می‌گردد:

³ Cantril Ladder

⁴Gross Domestic Product

⁵ اکثر کشورهایی که در سال ۲۰۲۳ در صدر فهرست کشورهای شاد دنیا قرار دارند، در اروپا هستند. سازمان همکاری اقتصادی و توسعه منطقه (OECD) داده‌هایی را در مورد اقتصاد شادی جمع‌آوری می‌کند و کشورهای عضو خود را بر اساس عواملی مانند مسکن، درآمد، اشتغال، آموزش، محیط زیست، مشارکت مدنی و سلامت رتبه بندی می‌کند

ردیف	عنوان مطالعه	پژوهشگر / پژوهشگران / سال	هدف	روش	نتایج
۱	عملکرد اقتصادی، شادی و توسعه پایدار در کشورهای OECD	Tai Yu Lin, Yung ho Chiu, Xin Hung Xie and Tzu Han Chang , 2023	ارزیابی و تحلیل عملکرد کرای ۳۴ کشور عضو OECD و شادی و توسعه پایدار کشورها از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷	آنتروپی (برای تقسیم ۲۰ مورد اصلی شاخص زندگی بهتر به چهار دسته اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی و رفاه)	یافته‌ها به شرح زیر است: (۱) کرای کلی استرالیا، بلژیک، ایسلند، لوکزامبورگ، نیوزیلند، سوئیس و ایالات متحده خوب است و شادی مردم آنها بالاست. (۲) استونی، یونان، مجارستان، مکزیک، جمهوری اسلواکی و ترکیه کرای اقتصادی ضعیفی از خود نشان می‌دهند. (۳) شیلی، یونان، لس‌آنجل، مکزیک و ترکیه کرای زیست محیطی ضعیفی دارند. (۴) مکزیک کرای شاخص اجتماعی ضعیفی دارد. (۴) کرای رفاه استونی، مجارستان و ترکیه ضعیف است. (۵) در نهایت، ۱۷ کشور از ۳۴ کشور توسعه پایدار خوبی دارند
۲	رابطه شادی-بهریستی اقتصادی: بینش‌های جدید از داده‌های پانل جهانی	YokYong Lee and KimLeng Goh, 2023	بررسی موثر بودن یا نبودن سیاست‌های رشد مبتنی بر شادکامی اجرا شده در برخی کشورها با استفاده از مجموعه داده‌های پانل شامل ۱۰۴ کشور از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۸	آزمون علیت گرنجر	نتایج تجربی حاکی از آن است که با افزایش شادکامی می‌توان به رشد اقتصادی ۱ تا ۳ درصد دست یافت. تأثیر مثبت شادی در کشورهای توسعه یافته حدود چهار برابر بیشتر از کشورهای در حال توسعه است. این مقاله نشان می‌دهد که شادی باید در مدل‌های متعارف رشد اقتصادی گنجانده شود تا به رویکردی جامع در طراحی سیاست‌های توسعه دست یابد
۳	آیا توسعه به خوشبختی منجر می‌شود؟	Kanaujiya Karuna and Maurya Nagendra, 2023	بررسی تأثیر توسعه بر افزایش شادی	اقتصادسنجی داده‌های تابلویی	این مطالعه نتیجه می‌گیرد که توسعه منجر به شادی و کشورهای که دوره‌های طولانی از رشد اقتصادی بالا را تجربه می‌کنند، از منظر افزایش سطح شادی در سطح بالایی قرار دارند
۴	رابطه شادکامی و توسعه اقتصادی در KSA: مطالعه منطقه جازان	Hanaa Esmail and Nedra Shili, 2018	چگونه شادی افراد بر تولید ناخالص داخلی و توسعه اقتصاد تأثیر می‌گذارد و چگونه خوشبختی به دست می‌آید	توصیفی تحلیلی	نتایج نشان می‌دهد عوامل اجتماعی مهم‌ترین عوامل محرک شادی و در نتیجه تأثیر مثبت هستند؛ اگرچه افراد در توسعه اقتصادی منطقه جازان نقش دارند، اما عوامل اقتصادی و سیاسی و به طور کلی عوامل اجتماعی منبع اصلی شادی برای نمونه ما هستند که منجر به توسعه بهتر اقتصاد می‌شود
۵	ارزیابی تأثیر فقر مطلق و نسبی بر نابرابری شادی در ایران	یونس نادمی و سید پرویز جلیلی کامجو	ارزیابی تأثیر فقر مطلق بر نابرابری شادی در فاصله سال‌های ۱۳۶۴ تا ۱۳۹۱ و ارزیابی تأثیر فقر نسبی بر نابرابری شادی در اقتصاد ایران در فاصله سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۹۱	مارکوف سوئیچینگ	فقر نسبی و مطلق می‌تواند منجر به نابرابری شادی شود؛ به طوری که حرکت فقر نسبی به سمت دهک‌های بالای درآمدی منجر به نابرابری شادی گردد. نتایج حاصل از برآورد مدل پژوهش نشان داد فقر مطلق و نسبی تأثیر مثبت و معناداری بر نابرابری شادی در جامعه ایران داشته است.
۶	تأثیر کیفیت حکمرانی خوب و درآمد بر شادی در کشورهای منتخب	یداله دادگر، حجت ایزدخواستی، سید محمد سیدی	بررسی تأثیر حکمرانی بر بهبود شادی	داده‌های تابلویی	یافته‌های پژوهش حاضر نشان دهنده وجود رابطه مثبت بین بهبود حکمرانی و افزایش درآمد با گسترش شادی است. اثربخشی کیفیت حکمرانی در راستای افزایش شادی نسبت به بعد کیفیت دمکراسی آن قابل توجه است. این نتیجه در نمونه

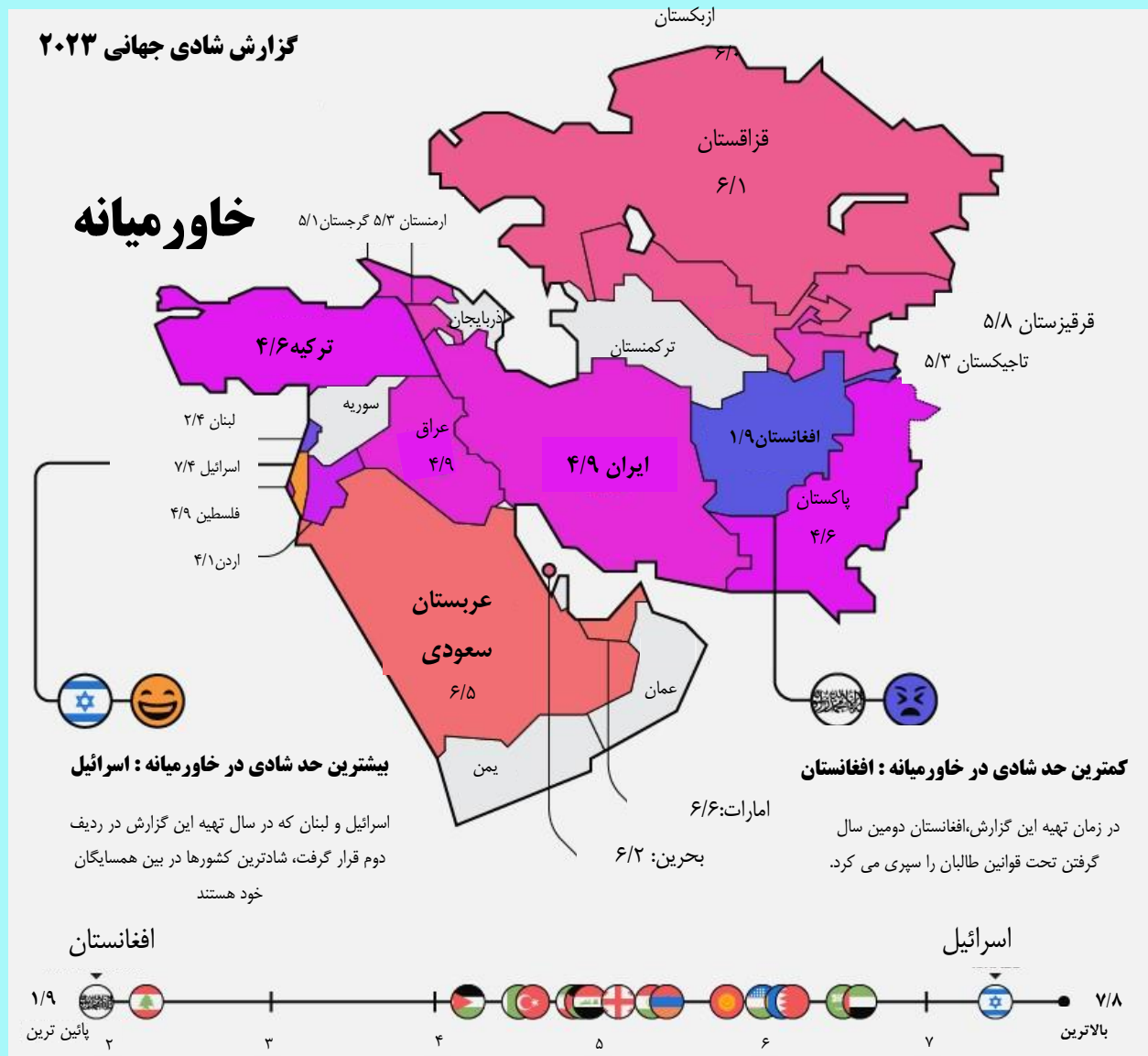
					<p>کل کشورها و ثروتمند و فقیر قابل تأیید است و اثر آن در کشورهای فقیر در مقایسه با ثروتمند بیشتر است. درآمد در گسترش شادی اثرگذاری مستقیم قابل توجه دارد. ضریب درآمد در هر سه گروه مثبت و برای نمونه فقیر نسبت به ثروتمند بیشتر است. دو متغیر کنترلی یعنی هزینه‌های دولت و شاخص فلاکت در کل کشورها به ترتیب رابطه مثبت و منفی با شادی دارند. رابطه موجود برای کشورهای ثروتمند برقرار است، اما ضریب هزینه‌های دولت در کشورهای فقیر منفی است. بر این اساس می‌توان بیان کرد دولت‌ها از طریق بهبود کیفیت حکمرانی و کاهش شاخص فلاکت در اقتصاد در گسترش سطح شادی در جامعه نقش قابل توجه و غیر قابل انکاری دارند. همچنین نباید اهمیت نقش افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی نیز نادیده گرفته شود.</p>
۷	آیا افراد شادتر تمایل بیشتری به پرداخت مالیات دارند؟	امیرحسین منتظر حجت مسعود خدا پناه حسن فرازمند حمیده دلفی	بررسی تأثیر شادی مودیان بر پرداخت مالیات	پیمایش	<p>شادی عامل اثرگذاری است که در تحقیقات پیشین توجه کمتری به آن شده است ولی در عین حال یکی از محرک‌های درونی افراد است که می‌تواند در کنار سایر عوامل، تمایل به پرداخت مالیاتی آن‌ها را متأثر کند. در این مطالعه با استفاده از چهار نوع رگرسیون خطی و روش حداقل مربعات معمولی اثر شادی بر تمایل به پرداخت مالیاتی فعالان بخش خصوصی اهواز (مرکز استان خوزستان) در سال ۱۳۹۶ برآورد شده است.</p> <p>نتایج نشان داد که اثر شادی بر تمایل به پرداخت مالیات به لحاظ آماری معنی‌دار است اما از لحاظ اقتصادی تأثیر آن کوچک اما مثبت است.</p>
۸	بررسی عوامل اقتصادی مؤثر بر شادی در کشورهای منتخب: رهیافت رگرسیون آستانه‌ای پانل	عبدالعلی منصف مزگان معلمی جهانگیر بیابانی مهدی نجاتی جواد طاهری زاده اناری پور	بررسی اثر هشت متغیر روی شادی با استفاده از داده‌های پانل برای ۱۰۰ کشور در بازه ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۶ در سه سناریو	رگرسیون آستانه‌ای پانل	<p>نتایج پژوهش، رابطه شادی با درآمد سرانه، سلامت، مصرف، مخارج دولتی و آزادی اقتصادی را مثبت و رابطه شادی با نابرابری درآمد، تورم و بیکاری را منفی نشان می‌دهد. در هر سناریو، تنها یک مقدار آستانه‌ای شناسایی گردید. مخارج مصرفی و آزادی اقتصادی روی شادی اثر مثبت دارند که اندازه این اثر با افزایش درآمد سرانه (متغیر آستانه)، افزایش می‌یابد. درآمد سرانه دارای اثر مثبت روی شادی می‌باشد ولی با افزایش نابرابری درآمد (متغیر آستانه)، تأثیر درآمد سرانه، کاهش می‌یابد.</p>

شادی در خاورمیانه

خاورمیانه منطقه چندان خوشنودی نیست؛ گرچه عمده کشورهای این منطقه منابع طبیعی فراوانی داشته و ثروتمند محسوب می‌شوند و از سوی دیگر هویت‌های گروهی و قومی متنوعی در این کشورها وجود دارند که موجب شکل‌گیری ارتباطات اجتماعی عمیق و دامنه‌دار بین مردم می‌شوند که هر دو مورد یاد شده می‌توانند از جمله مهمترین متغیرهای مؤثر بر شادی مردم باشند، اما عوامل دیگر اجتماعی مانند تاثیر نهاد سیاست بر جامعه، موجب نقصان شادی در بین مردم این منطقه شده است. در سال‌های اخیر البته برخی کشورهای منطقه خاورمیانه برنامه‌های اصلاحی وسیعی را در راستای توسعه این کشورها طرح‌ریزی و اجرا کرده‌اند که بی‌شک آثار بهبود متغیرهای مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بر افزایش میزان شادکامی مردم این کشورها در سال‌های آتی نمایان خواهد شد.

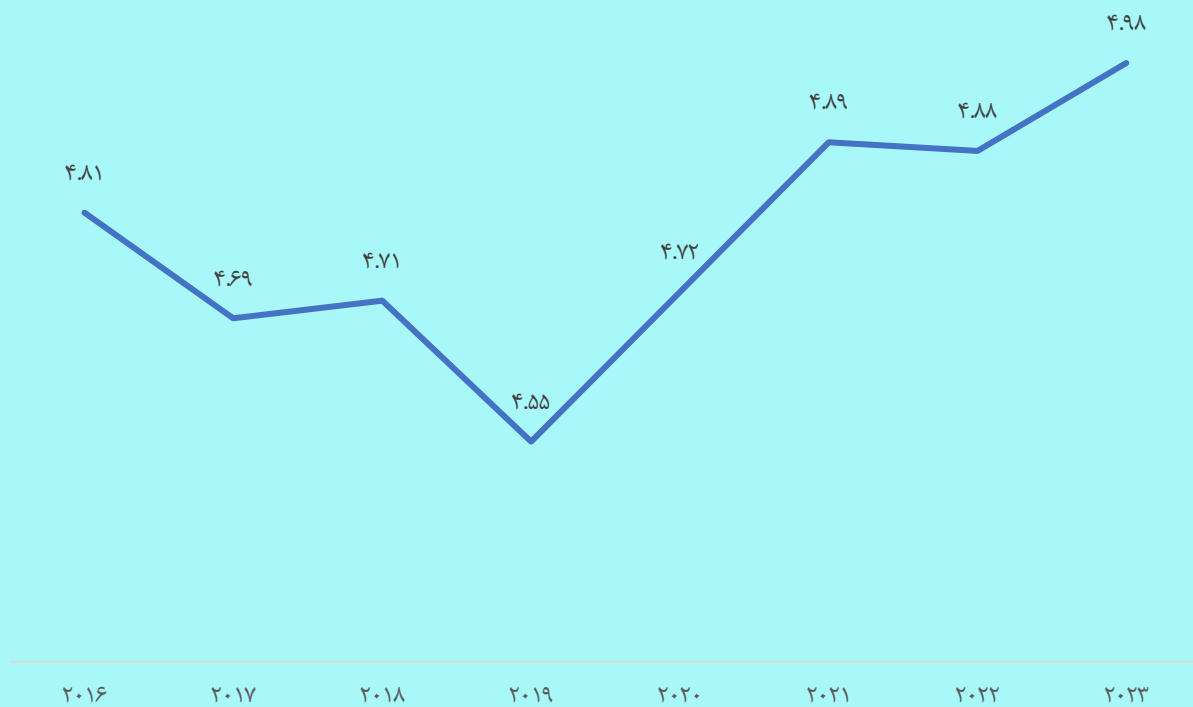
در خاورمیانه، مردم اسرائیل از شادی بیشتری نسبت به مردم کشورهای این منطقه برخوردار هستند. با توجه به این که شادترین کشورهای جهان که عموماً در منطقه اسکانديناوی قرار دارند، اصولاً توسط سیاست های سوسیال دمکراتیک اداره می شوند، با توجه به قرابت رژیم اداری اسرائیل با کشورهای اسکانديناوی (سوسیالیستی کارگری) به نظر می رسد سیاست های توزیعی، حمایتی و تامین رفاه اجتماعی و توزیع ثروت در جامعه به وسیله دولت در این کشورها، موجبات افزایش رضایت عمومی را فراهم کرده است.

منبع: visualcapitalist, 2023

شادی در ایران

نمودار زیر داده های شاخص شادی کشور ایران را در فاصله سال های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳ نشان می دهد. ارزش متوسط برای سال های یاد شده در کشور ایران رقم ۴/۷۶ است. کمترین امتیاز مربوط به سال ۲۰۲۰ با رقم ۴/۲۷ و بیشترین امتیاز مربوط به سال ۲۰۲۳ با رقم ۴/۹۸ می باشد. برای انجام مقایسه میزان شادی ایرانیان به نسبت شادی در سطح جهان، می توان از شاخص متوسط شادکامی جهانی استفاده کرد. در سال ۲۰۲۳ متوسط شادکامی جهانی (بین ۱۱۱ کشور)، ۵/۵۹ بوده است. ارقام نشان می دهند میزان شادی یا شادکامی در ایران زیر نرخ متوسط جهانی است و در طول سال های اندازه گیری شده، نوسان زیادی در آن به چشم نمی آید. جایگاه ایران در فهرست ۱۳۷ کشور که پیمایش شاخص شادکامی در سال ۲۰۲۳ در آن ها انجام شد، رتبه ۱۰۱ بوده است (World Happiness Report, 2023).

منبع: worlddatabaseofhappiness, 2023 و محاسبات کارشناسی

مردم چه قدر خوشحال هستند؟

شادکامی جهانی ۲۰۲۴ (پیمایش از ۳۰ کشور)

منبع: Ipsos

۷۱٪ مردم ۳۰ کشور خوشحال هستند.

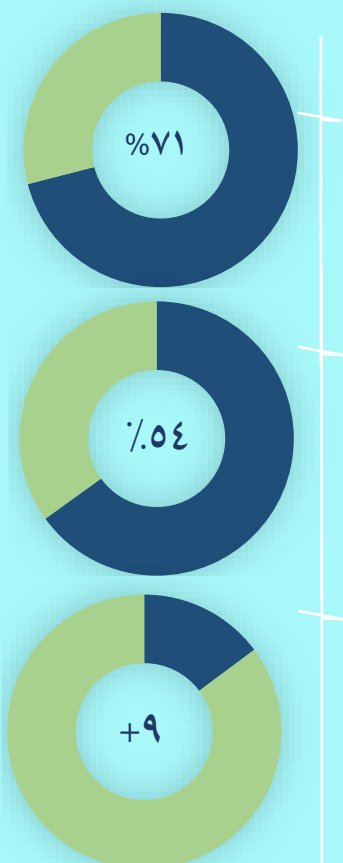
بالاترین رقم به هلند (۸۵٪) و کمترین میزان به مجارستان (۴۸٪) و کره جنوبی (۴۸٪) اختصاص دارد.

۵۴٪ از وضعیت مالی خود راضی هستند.

کمترین میزان مربوط به ژاپن (۳۶٪) و پس از آن مجارستان (۳۷٪) و کره جنوبی و آرژانتین (هر دو ۴۰٪) است.

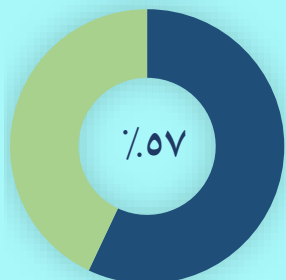
نسبت شادی +۹

نسبت افرادی که در سال اول همه‌گیری کوید در ۲۰۲۰ خود را خوشحال می‌دانستند، ۶۳٪ بود و اکنون این نرخ به ۷۱٪ رسیده است. اگرچه در این مورد بازگشتی رخ داده، اما سطوح شادی هنوز پایین‌تر از اوج تاریخی آن در سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۳ است.

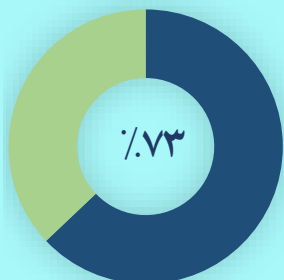
۵۷٪ از موقعیت اجتماعی و سیاسی کشور خود رضایت ندارند.

تنها پنج کشور هند، سنگاپور، تایلند، اندونزی و استرالیا کشورهایی هستند که مردم آنها رضایت بیشتری از سیستم سیاسی کشورشان داشتند.

۷۳٪ از شغل خود راضی نیستند.

آنهایی که در خانوارهای با درآمد بالاتر هستند (۷۹٪) نسبت به خانوارهای کم درآمد (۶۳٪) رضایت بیشتری دارند.

۸۴٪ از والدین از فرزندان خود راضی هستند.

والدین جوان (نسل Z) کمترین میزان رضایت را دارند (۶۴٪).

۷۶٪ از دوستان خود رضایت دارند.

۸۲٪ از «بیبی بومرها» از دوستان خود راضی هستند اما این میزان در «هزاره‌ها» به ۷۴٪ سقوط می‌کند.

به طور کلی نسخه جدید گزارش شادی جهانی Ipsos نشان می‌دهد شادی هر سال اندکی در جهان کاهش یافته است؛ زیرا ابرهای اقتصادی و سیاسی در بالای سر کشورها قرار دارند.

همچنین اگرچه شادی بالاتر از زمان اوج همه گیری «کووید» است، اما کمتر از اوایل دهه ۲۰۱۰ هست و اگرچه ۷۱٪ در ۳۰ کشور خود را شاد توصیف کرده‌اند (که بالاتر از رقم ۶۳ درصدی آگوست ۲۰۲۰ است) اما کمتر از رقم ۷۷ درصدی سال ۲۰۱۱ است.

با نگاهی به روندهای بلندمدت، بیشترین کاهش در شادی در کشور ترکیه گزارش شده که نرخ مربوط نسبت به سال ۲۰۱۱، ۳۰٪ کاهش را نشان می‌دهد؛ در حالی که اسپانیا در این مدت بیشترین افزایش (۷٪) را داشته‌است.

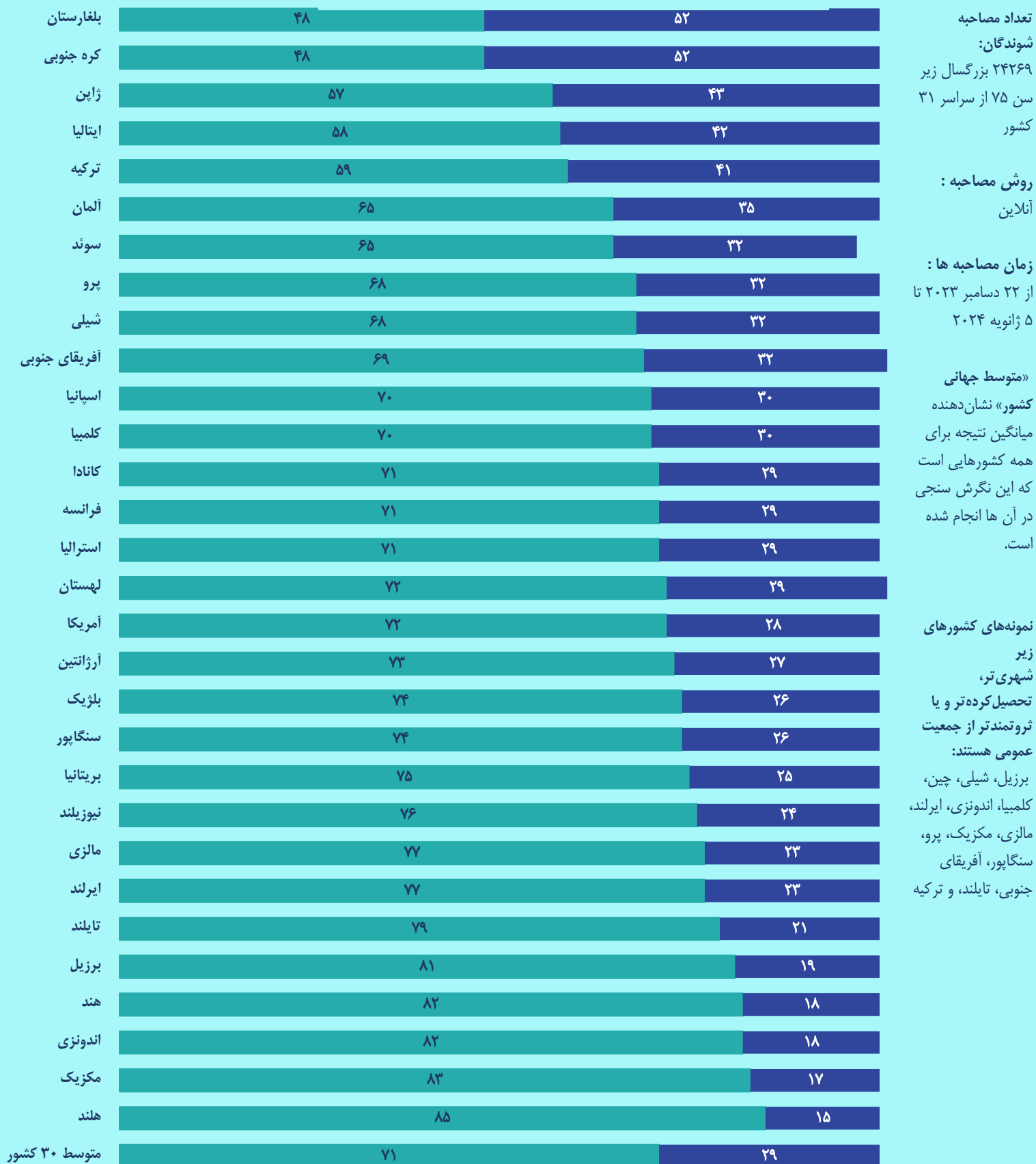
در سال ۲۰۲۴، هلند کشوری است که شادی بالاترین میزان را در آن دارد و ۸۵ درصد خود را شاد توصیف کرده‌اند؛ این در حالی است که در انتهای دیگر مقیاس، مجارستان و کره جنوبی (۴۸ درصد) کمترین خوشحالی را دارند.

خانواده و دوستان جنبه‌هایی از زندگی افراد هستند که موجب بیشترین رضایت افراد بوده‌اند و سیاست و اقتصاد کشورها و همچنین وضعیت مالی شخصی مردم، زمینه‌هایی است که کمترین میزان رضایت به این مولفه‌ها اختصاص داشته‌است.

افراد جوانتر نسبت به افراد مسن کمتر احتمال دارد بگویند که کنترل زندگی خود را در دست دارند. ۷۶ درصد از بیبی بومرها احساس می‌کنند بر زندگی خود کنترل دارند، در حالی که تنها ۶۵ درصد از نسل Z چنین حسی دارند. ژنرال‌های Z نیز نسبت به نسل‌های دیگر به احتمال زیاد کمتر از سلامت روان خود راضی است.

با در نظر گرفتن همه چیز، خشنود هستی یا ناخشنود؟

ناخشنود خشنود

بیبی بومرها نسل x هزاره ها نسل z

تعداد مصاحبه شوندگان:

۲۴۲۶۹ بزرگسال زیر سن ۷۵ از

سراسر ۳۰ کشور

روش مصاحبه: آنلاین

زمان مصاحبه:

از ۲۲ دسامبر ۲۰۲۳ تا ۵ ژانویه

۲۰۲۴

«متوسط جهانی کشور»

نشان دهنده میانگین نتیجه

برای همه کشورها و بازارهای

است که این نگرش سنجی در

آن ها انجام شده است.

نمونه های کشورهای زیر

شهری تر، تحصیل کرده تر

و یا ثروتمندتر از جمعیت

عمومی هستند:

برزیل، شیلی، کلمبیا، اندونزی،

ایرلند، مالزی، مکزیک، پرو،

سنگاپور، آفریقای جنوبی، تایلند،

و ترکیه

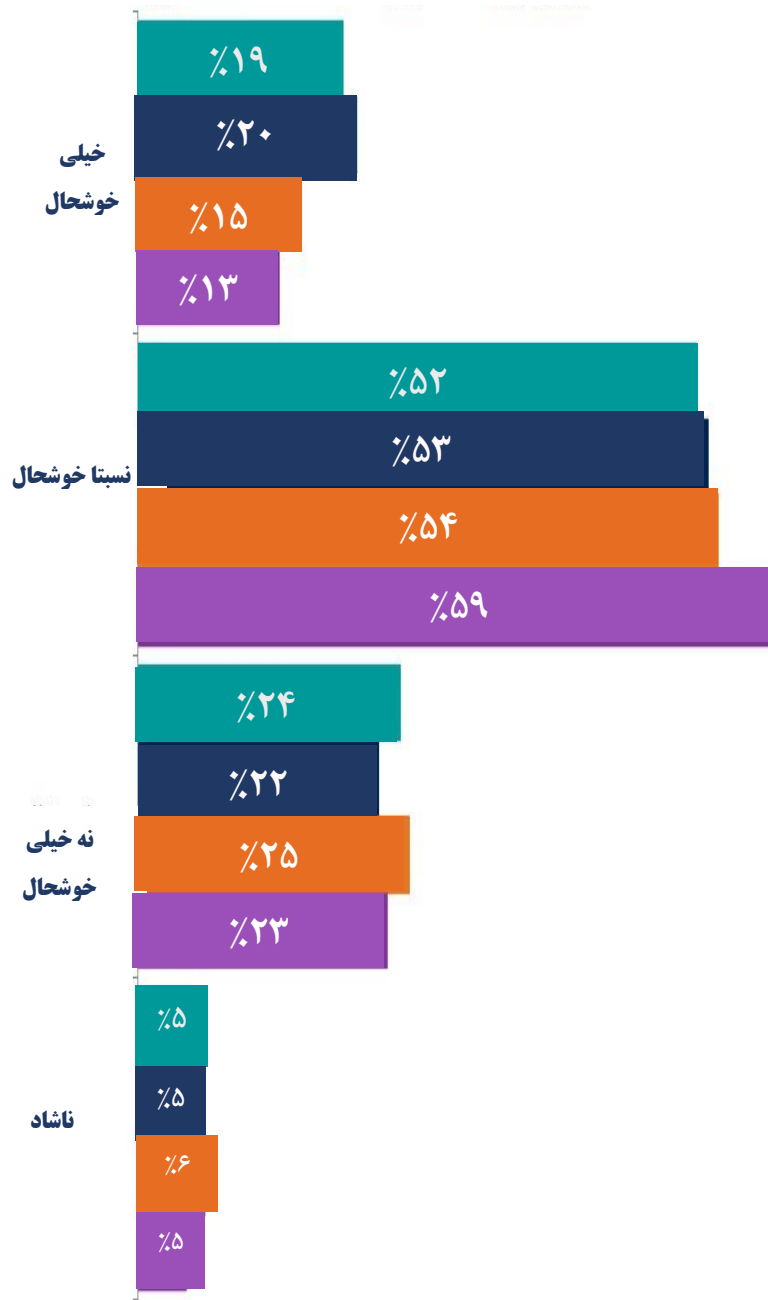
با در نظر گرفتن همه چیز،

آیا: خیلی خوشحالی؟

نسبتا خوشحالی؟

نه خیلی خوشحالی؟

اصلا خوشحال نیستی؟

متوسط ۳۰ کشور

کانون های توجه نسل ها

تحت فشار

افراد جوان در مقایسه با افراد مسن تر کمتر احتمال دارد بگویند احساس می کنند که کنترل زندگی خود را در دست دارند. در حالی که ۷۶٪ از بیبی بومرها این احساس را دارند، در نسل Z این میزان به ۶۵٪ می رسد.

این موضوع در مورد «سلامت روان» نیز صدق می کند؛ هرچند هنگامی که از «سلامت جسمانی» صحبت می شود، در میان نسل ها کمی تفاوت وجود دارد اما به طور کل ۶۳٪ از نسل Z از سلامت روان خود رضایت دارند؛ در حالی که این میزان نزد بیبی بومرها ۷۶٪، در نسل X ۷۲٪ و در بین هزاره ها ۶۹٪ است.

تغییرات اجتماعی

در بسیاری از موارد هنگامی که سخن از رضایت از زندگی پیش می آید، بین نسل ها تفاوت اندکی در پاسخ به این سؤال مشاهده می شود. با این حال زمینه ای که در آن شکاف سنی / نسلی وجود دارد، حول محور زندگی اجتماعی آن ها است. در حالی که سه چهارم بیبی بومرها از زندگی اجتماعی و موقعیت اجتماعی خود راضی هستند (هر دو ۷۴٪)، این میزان در نسل Z به دو سوم (به ترتیب ۶۶٪ و ۶۵٪) کاهش می یابد.

شاید بیبی بومرها به عنوان «بزرگتر» دارای فرزندان باشند که آن ها هم «بزرگ» شده اند. آن ها به احتمال زیاد با مقدار وقت آزادی که دارند، راضی هستند (۸۳٪) در مقایسه با نسل های X (۷۲٪)، هزاره ها (۷۱٪) و Z (۷۲٪).

ابره های بالای سر

در حالی که بومرها از خیلی ها جهات از زندگی روزمره خود راضی هستند، مانند سایر نسل ها از وضعیت کشورشان راضی نیستند. تنها ۳۱٪ از بومرها می گویند از وضعیت سیاسی و اجتماعی کشورشان راضی هستند؛ در حالی که این میزان نزد نسل X ۳۶٪ و پس از آن در نزد هزاره ها و نسل Z هر دو ۴۴٪ است.

همچنین احتمال نارضایتی بیشتر از وضعیت اقتصادی کشور، نزد افراد مسن تر بیشتر از افراد جوان تر است.

تنها ۳۱٪ از بومرها از وضعیت اقتصادی کشورشان راضی هستند؛ در مقایسه با ۳۶٪ از نسل X، ۴۳٪

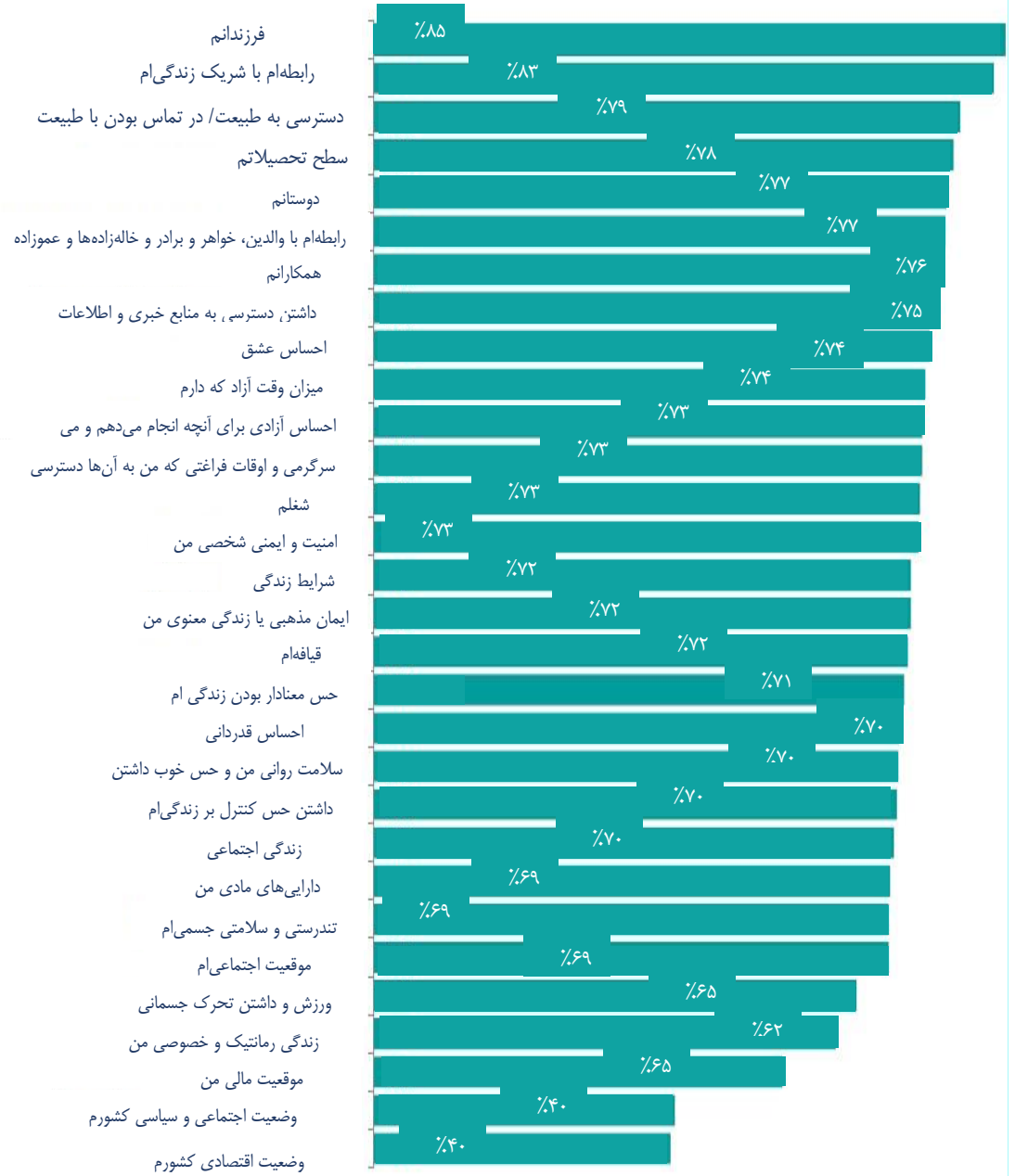
نسل Z (متولدین بین سال های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۲)، نسل هزاره ها (متولدین بین سال های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۵)

نسل X (متولدین بین سال های ۱۹۶۶ تا ۱۹۷۹)، نسل بیبی بومرها (متولدین بین سال های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۵)

Q

به طور کلی چقدر از هر یک از جنبه های زندگی خود راضی هستید؟

درصد رضایت
متوسط ۳۰ کشور

تعداد مصاحبه شونده ها : ۲۴۲۶۹ بزرگسال آنلاین زیر سن ۷۵ از سراسر ۳۰ کشور

زمان انجام مصاحبه ها: از ۲۲ دسامبر ۲۰۲۳ تا ۵ ژانویه ۲۰۲۴

نمونه های کشورهای زیر شهری تر، تحصیل کرده تر و یا ثروتمندتر از جمعیت عمومی هستند:

برزیل، شیلی، کلمبیا، اندونزی، ایرلند، مالزی، مکزیک، پرو، سنگاپور، آفریقای جنوبی، تایلند و ترکیه

یافته های کلیدی گزارش شادی جهانی Ipsos

نسخه جدید گزارش شادی جهانی Ipsos نشان می‌دهد میزان شادی در کشورها به دلایل مختلف سیاسی و اقتصادی به طور سالانه اندکی کاهش یافته است.

در حال حاضر میزان شادی بالاتر از زمان اوج همه‌گیری کووید است، اما هنوز کمتر از اوایل دهه ۲۰۱۰ است. در نگرش سنجی Ipsos، ۷۱ درصد مردم در ۳۰ کشور خود را شاد توصیف کرده اند که بالاتر از رقم ۶۳ درصدی آگوست ۲۰۲۰ است، اما این میزان کمتر از رقم ۷۷ درصدی سال ۲۰۱۱ می‌باشد.

براساس گزارش Ipsos با نگاهی به روندهای بلندمدت، ترکیه بیشترین کاهش در شادی گزارش شده از سال ۲۰۱۱ را داشته است (۳۰ درصد کاهش)، در حالی که اسپانیا بیشترین افزایش را در این مدت داشته است (۷ درصد).

در سال ۲۰۲۴، هلند بالاترین میزان شادی را دارد و ۸۵ درصد مردم خود را شاد توصیف کرده‌اند و در انتهای دیگر مقیاس، مجارستان و کره جنوبی (۴۸ درصد) کمترین خوشحالی را نشان می‌دهند.

خانواده و دوستان جنبه‌هایی از زندگی افراد هستند که مردم بیشترین رضایت را دارند. سیاست و اقتصاد کشورها و همچنین وضعیت مالی شخصی، زمینه‌هایی است که مردم کمترین میزان رضایت را دارند.

افراد جوان‌تر نسبت به افراد مسن کمتر احتمال دارد بگویند که کنترل زندگی خود را در دست دارند. ۷۶ درصد از بیبی بومرها احساس می‌کنند بر زندگی‌شان کنترل دارند، در حالی که تنها ۶۵ درصد از نسل Z این حس را دارند. ژنرال‌های Z نیز نسبت به نسل‌های دیگر به احتمال زیاد کمتر از سلامت روان خود راضی هستند.

منابع

۱. اینگلهارت، رونالد (۱۳۷۳). تحول فرهنگی در جامعه پیشرفته صنعتی، ترجمه: مریم وتر، تهران، انتشارات کویر
۲. پورطالب نرگس، موسویان النجق بهناز، غنی زاده سمیه، دیلمقانی شیرین. نشاط اجتماعی از دیدگاه روان‌شناسان رفاه اجتماعی ۱۴۰۱؛ ۲۲ (۸۷) ۲۱۹-۱۸۳:
۳. ترکاشوند، علیرضا، و امام جمعه، فرهاد. (۱۳۹۴). تبیین جامعه‌شناسی شادی (مطالعه پیمایشی دانشجویان دانشگاه آزاد بروجرد). کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی، روانشناسی و علوم اجتماعی. SID. <https://sid.ir/paper/836384/fa>
۴. چلبی، مسعود و موسوی، سیدمحسن. (۱۳۸۷). بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر شادمانی. *مجله جامعه‌شناسی ایران* ۳۴(۱)، 9
۵. دادگر یداله، ایزدخواستی حجت، سیدی سید محمد. تأثیر کیفیت حکمرانی خوب و درآمد بر شادی در کشورهای منتخب. تحقیقات مدل‌سازی اقتصادی. ۱۴۰۰؛ ۱۲ (۴۴): ۴۵-۸۴
۶. منصف، عبدالعلی و معلمی، مژگان و بیابانی، جهانگیر و نجاتی، مهدی و طاهری زاده اناری پور جواد (1398). بررسی عوامل اقتصادی مؤثر بر شادی در کشورهای منتخب: رهیافت رگرسیون آستانه ای پانل، *فصلنامه پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی*، ۹(۳۶)، ۱۰-۳۴
۷. شریف زاده، حکیمه السادات، میرمحمدتبار، سیداحمد، و عدلی پور، صمد. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در ایران؛ فراتحلیلی از تحقیقات موجود. *راهبرد فرهنگ*، ۱۰(۴۰)، ۱۸۰-۱۵۹
۸. شهریاری، ایرج و سلیمیان، صلاح و حیدری سده، علی محمد و پور محمود، هژیر و خجسته چیرانی، سهراب (۱۴۰۱). بررسی رابطه متقابل شادی و بهره‌وری با روش‌های رگرسیون لاجیت و پروبیت (مطالعه موردی: اداره کل مؤدیان بزرگ مالیاتی). *فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی*. ۱۴۰۱؛ ۳۰ (۱۰۲): ۲۵۵-۲۸۶
۹. منتظر حجت، امیرحسین و خدا پناه، مسعود و فرازمنند، حسن و دلفی، حمیده. رابطه شادی و تمایل به پرداخت مالیاتی: آیا افراد شادتر تمایل بیشتری به پرداخت مالیات دارند؟. *پژوهشنامه مالیات*. ۱۳۹۸؛ ۲۷ (۴۱): ۷-۲۴
۱۰. نادمی، یونس، و جلیلی کامجو، سیدپرویز. (۱۳۹۷). ارزیابی تأثیر فقر مطلق و نسبی بر نابرابری شادی در ایران. *مدلسازی اقتصادی*، ۱۱(۱۲) (پیاپی ۴۱) ۱-۲۶، (
۱۱. اقتصاد آنلاین (۱۴۰۲). شادی ناخالص ملی (GNH) چیست؟ آخرین بازبانی: ۱۴۰۳/۰۵/۰۲
- <https://eghtesadonline2.cmstest.ir/fa/news/712166/%D8%B4%D8%A7%D8%AF%DB%8C%D9%86%D8%A7%D8%AE%D8%A7%D9%84%D8%B5-%D9%85%D9%84%DB%8C-gnh-%DA%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA>
12. Bartram, D. (2011). *Elements of a Sociological Contribution to Happiness Studies*. *Sociology Compass*, 6, 644-656
13. Easterlin, R.A. (2015). *Happiness and Economic Growth – The Evidence*. In: Glatzer, W., Camfield, L., Møller, V., Rojas, M. (eds) *Global Handbook of Quality of Life. International Handbooks of Quality-of-Life*. Springer, Dordrecht
14. Easterlin, Richard A. (2003) *Explaining happiness, proceedings of the National Academy of Sciences, Department of Economics, University of Southern California*, Vol. 100, No. 19, pp. 11176-11183.
15. Esmail, H. A. H., & Shili, N. N. J. (2018). *The relationship between happiness and economic development in KSA: study of Jazan region*. *Asian Social Science*, 14(3), 78-87
16. Helliwell, J. F., Layard, R., Sachs, J. D., De Neve, J.-E., Aknin, L. B., & Wang, S. (Eds.). (2024). *World Happiness Report 2024*. University of Oxford: Wellbeing Research Centre.
17. Kanaujiya, Karuna & Maurya, Nagendra. (2023). *Does Development Lead to Happiness?*. 41. 498-515

18. Lee, Y.-Y., & Goh, K.-L. (2023). *The Happiness-Economic Well-Being Nexus: New Insights From Global Panel Data*. *Sage Open*, 13(4)

19. Lin, T. Y., Chiu, Y. H., Xie, X. H., & Chang, T. H. (2024). *Economic Performance, Happiness, and Sustainable Development in OECD Countries*. *Social Indicators Research*, 171(1), 159-188.

20. Mahadea, Darma. (2012). *On the economics of happiness: The influence of income and non-income factors on happiness*. *South African Journal of Economic and Management Sciences*. 16. 39-51.10.4102/sajems.v16i1.204

21. <https://www.investopedia.com/terms/h/happiness-economics.asp>

22. <https://worlddatabaseofhappiness.eur.nl>

23. <https://www.visualcapitalist.com/worlds-happiest-countries-2023>